

SM117

Zijn wij een zelfmoordsoort?

Tijdens de twee jaar dat ik onderzoek deed voor mijn boek 'De mens als grens' is er een korte periode geweest dat ik overwoog de titel en subtitel te veranderen in 'De zelfmoordsoort – Waarom we er allemaal aangaan (en jij ook!)

Maar het zoveelste boek met een 'doomsday-boodschap' zou niet veel waarde hebben toegevoegd aan de enorme stapel boeken die er al zijn op dat gebied. En de term 'zelfmoord' in een titel is sowieso geen goed idee. Toch was de gedachte erachter reëel. Milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit en klimaatverandering zijn symptomen van overshoot of overconsumptie, wanneer een populatie de draagkracht van haar leefomgeving overschrijdt. De menselijke soort lijkt dus wel degelijk zelfmoord te plegen.

Het lijkt zo onlogisch. Waarom zouden we onze leefomgeving vernietigen? Laten we het eens top down benaderen:

– *De kosmos*

Het universum is fundamenteel onverschillig over ons. Als zij ons wil vernietigen doet ze dat toch wel.

– *Het suprasysteem*

Dit is de planeet aarde met acht miljard individuen. Maar zij veroorzaakt onze problemen niet; ze lijdt er alleen maar onder.

– *De samenleving*

Dat is het land waar je woont. Maar het is ook de buurt, dorp of stad waar je hebt geboren en getogen. Maar de samenleving is niet de oorzaak van onze problemen, ze is er slechts een manifestatie van.

– *De groep*

De grote groep staat voor onze organisaties, ondernemingen en multinationals. De kleine groep bestaat uit familie, gezin, vrienden, collega's en teamgenoten. Ook al niet het probleem.

– *Het individu*

Je zou het niet zeggen maar jij bent het probleem! Want jij, en ik, en ieder ander individueel exemplaar van de soort Homo sapiens, wij zijn het resultaat van honderden miljoenen jaren

van evolutie en natuurlijke selectie. Het heeft ons geprogrammeerd met een set van schizofrene eigenschappen. Aan de ene kant zijn we heel erg goed in internationale samenwerking. Maar aan de andere kant zijn we fundamenteel eenkennig, kortzichtig en zelfzuchtig. We willen altijd méér. In het huidige groeitempo zitten we tegen 2050 op tien miljard individuen die stuk voor stuk rijk, gezond, gelukkig en oud willen worden.

De grote groep, de samenleving en het suprasysteem bestaan niet. Het zijn grote conglomeraten van honderden miljoenen overlappende kleine sociale groepen, geleid en gedreven door individuen die allemaal hetzelfde willen: overleven en voortplanten. En dat, mijn beste lezer, drijft ons naar de rand van de afgrond. Want als we iets willen doen aan onze lotsbestemming moeten we elk van de drie onvervreembare rechten van de mens opgeven: de vrije wil, de vrijheid van meningsuiting én de vrije markt.

Iets om eens rustig over na te denken.

Meer weten?

<https://www.demensalsgrens.nl> (website, WordPress)

‘De mens als grens — Over de onbuigzame barrières van ons bestaan’.

<https://www.managementboek.nl/boek/9789083207742/de-mens-als-grens-bart-flos> (boek ‘De mens als grens’ op Managementboek)